

Проектите на СА „Св. Андрей” – общински и европейски”.

Моника Хайтман

По дефиниция

„Един проект е единствен по рода си процес, който се състои от съгласувани и управлявани дейности с начало и край, извършващ се, за да се постигне една цел, имайки предвид ограничеността на време, разходи и ресурси съгл. специфичните изисквания”.

Тук бих искала да разгледам по-отблизо три проекта. Това са

Първо: в подробности проект „Step In“. Първите букви на Степ Ин означават „насоки за изучаване, обучение и образование за интегриране на младите роми”/Studying Training and Educational Paths for the Integration of young Roma. Избрах този проект тъй като чрез него бих могла най-точно да илюстрирам основните характеристики на проекти, така както са описани в лексикона за социална работа.

Второ: Накратко за квалификационния курс „Мобилна работа с юноши”. Впрочем: Благодарение на съвместната ни работа с Община Варна по този проект в лицето на г-жа Коева, директор на дирекция „Превенции”, както и на сътрудниците и г-жа Карлова и г-н Станчев можем днес да бъдем тук.

И на трето място: Съвсем накратко за European Care Certificate (Европейски сертификат за социални услуги).

Искам поименно да назова проектите, в които СА „Св. Андрей” участва:

- 1.Раздаване на топла супа. Г-жа Колчева от ръководството на асоциацията, ще разгледа утре по-подробно този общ проект на банка BNP Paribas, Община Варна и нашата асоциация.
- 2.Европейска доброволна служба, програма на ЕС – Младежта в действие в лицето на Олга Мецлер.
- 3.Европейски класове, за които сме приемаща страна – за възпитатели на Института за социални професии, Равенсбург, и за лечебно-възпитателна грижа на Академия „Роберт-Кюмерт”, училище „Д-р Мария-Пробст” - Вюрцбург. При нас от Вюрцбург дойде г-жа Баац-Колбе, директор на училището и управител. Ние сме приемаща страна за студенти от двата класа в рамките на европейската програма за мобилност Леонардо да Винчи.

Проблемните ситуации и ангажираните хора създават проектите

Проектите са проявление на новоформиращи се сектори от социалната дейност. Те възникват в зоните (или по тяхната периферия), които (все още) не са признати от местни носители на социалната дейност. Това означава сдружения за обществено подпомагане, държавна и общинска социална администрация. В основата на проектите е както критиката към обществото, така и към дадени шаблони за справяне с проблеми.

В проекта Step-In е залегнала като социален проблем дискриминацията на ромското малцинство в Европа.

В почти всички европейски страни децата от ромски произход, в сравнение с техните връстници, имат значителни пропуски във възпитанието преди училищна възраст. Тяхното онеправдано положение се влошава често с нарастване на възрастта. Малко от тях завършват дори и основно образование, а в много случаи изобщо не посещават училище.

През последното десетилетие са подкрепяни много инициативи за подпомагане образованието на младите роми, за достъп до пазара на труда и за преодоляване на дискриминацията. Образованието трябва да се ползва като инструмент, даващ еднакви шансове на младите роми, подобно на техните връстници. Училището е привилегировано място за подпомагане интеграцията на младите роми, за да станат активни и отговорни граждани, място, където да се подготвят за бъдещия си трудов живот.

Ние, един кръг от ангажирани социални работници в рамките на ЕС, искахме през 2005 г. с проекта „Step In“ да намерим и изпробваме нови и иновативни пътища за интеграция на младите роми в националната образователна система с финансовата подкрепа на Европейската комисия. По инициатива на „Каритас Амброзиана“, Милано, 14 партньори, ангажирани с тежката ситуация на младите роми, обединиха силите си, за да разработят пакет от образователни мерки за извънучилищно обучение с цели

Първо - да попречи на ранното отпадане от училище чрез подкрепяне на различни образователни дейности,

Второ - да поощрят активното гражданско участие на младите роми в местната общност

Трето - да мотивира социалната интеграция чрез професионално обучение и по този начин да увеличи шансовете за достъп до пазара на труда.

STEP IN бе проведен от неправителствени организации от седем страни:

Италия, Румъния, България, Франция, Словакия, Холандия и Белгия.

В началото партньорите заедно създадоха пакета с образователни мерки като общ модел за планиране на отделните образователни дейности. Така всеки партньор може да избира подходящите за неговата страна образователни дейности.

За всички партньори бе важно разнообразието на образователни модели. Примери за такива образователни дейности са: дидактическа подкрепа в съгласие с особеностите на културата, помощни уроци, помощ при домашните, дейности за свободното време, културни, занаятчийски, спортни, здравни и социално-педагогически активности, професионален тренинг и доближаване до пазара на труда. Също така и да получат информация за своите права и задължения и запознаване с местните достъпни услуги. По-късно г-н Попов, директор на училище Отец Паисий, ще се спре конкретно върху гр. Варна. Образователните дейности бяха организирани и проведени в съвместната работа с училища, местни и доброволчески организации, църковни и обществени институции, социални организации и търговски предприятия.

Пакетът с образователни мерки бе приложен в шест европейски страни. Той бе актуализиран във всяка страна съгл. изискванията и специфичните нужди на целевите групи, напр. ние като български партньор успяхме да наложим в пакета приема на топла храна. Първоначално европейската комисия не искаше да приеме тази идея, тъй като според тях не е част от образователен проект!

Някои от партньорите в проекта STEP IN (румънците и италианците) имаха вече изградени мрежи от партньори при работа с младежи-роми. Други партньори, като нашата организация например, трябваше тепърва да създават подобна мрежа. Този фактор бе особено важен във връзка с

многослойните и комплексни проблеми на ромите. Така напр. Step-In-групата веднъж седмично може да участва в кръжок по развиване и усъвършенстване на житейски умения, предлагани от ромски медиатори в младежки център на сдружение „Съучастие”.

Районите, от които идват децата, се разглеждат от гледна точка на структурните и материални условия като силно оцетени. В различни житейски ситуации всяко дете копира примера на заобикалящата го среда. Затова на тези деца съгласно Конвенцията за правата на детето на Обединените нации трябва да се обръща специално внимание! В тяхната среда се смесват аспекти на ромската култура с културата на социално изолирания район. Нашият проект решава проблема конкретно и близо до дома, доброволно и безплатно.

Проектите се развиват посредством нови, неконвенционални средства, от една страна с участието на хора, които до този момент не са били интегрирани професионално в организации за обществено подпомагане и от друга с участието на хора, които са потърпевши от проблема.

Във връзка с проекта Step-In бих искала да спомена и името на г-н Атанасов, автор на книгата „Светът и циганите”, българин, ром. Като дете той израства в маргинализирана среда, успява да се изучи и да излезе от нея, и вече като възрастен се ангажира активно с проблемите на силно маргинализирани деца.

Във връзка с проекта „Мобилна работа с юноши”, на който ще се спре по-отблизо г-н Ризов, председател на сдружение „Съучастие”, бих искала да спомена медиатори в ромската общност. Те са познати и уважавани членове на ромската общност и чрез своят личен пример на местно ниво

успяват да привлекат още доброволци за проекта и по този начин се мултиплицира ефекта. В рамките на новата за България практика „Мобилна работа с юноши“ те работят с хора, намиращи се в клики и среди в публичното или публично достъпното пространство и които са застрашени от изолиране. Характерното е, че те нямат никакъв или вече нямат контакт с възрастни, които да носят отговорност за тях. Техния рисков начин на живот и модел за справяне с ежедневието обществото приема като проблемен, негативен и асоциален. И обществото, изолирайки ги още повече, ограничава техния шанс за интеграция и постепенно ги превръща в аутсайдери.

Съюзници в политиката и администрацията

Проектите могат да оцелеят винаги там, където тези инициативи нахвърлят инвеститори за справяне с проблема. Това е възможно, само ако политиците и обществеността симпатизират на дейността им. Ангажирани граждани чрез обучение и опита от работа по проекти могат да се специализират. Желателно е тези иновативни практики да станат част от социалната политика не само на неправителствени организации но и на общински и държавни структури.

Как продължи проектът на ЕС? Влоши ли се ситуацията след края на проекта през 2006 г., тъй като на децата най-напред бе дадено нещо, а после отново им бе отнето?

Благодарение на смелата намеса на немските членове на нашата асоциация, фондации „Либенау“ и „Св. Франциск-Хайлигенброн“, проектът може да бъде продължен за още една учебна година, макар и с редуцирани средства.

На заключителната конференция „Степ Ин” в Брюксел, на която участва депутатът към Европейския парламент Ливия Ярока, първата жена-ром, избрана в Европейския парламент, г-н Базитов, тогавашен директор на дирекция „Образование” сочи, че Община Варна ще поеме през следващата година финансова отговорност за проекта и ще разширява проекта в училище „Добри Войников” в с. Каменар! И действително нашите молби относно проекта за 2007/08г. и 08/09г. се приемат от Общината. Наш нов съюзник е г-жа Дончева, директор на училище „Добри Войников”.

В много отношения проблемите и дейностите по проекта в училищата „Отец Паисий” и „Добри Войников” си приличат, но имат и различия. В Каменар се прибавя и проблема за социалната онеправданост на даден жилищен район и аспектите на ромската култура, както и различията в развитието на град-село. Радвам се, че г-н Райчов, кмет на село Каменар, е тук днес.

Как би могло да се погледне от българо-немска гледна точка?

В дискусиата за образователната система в Германия темата училищна социално-педагогическа дейност става все по-важна. След трагичния инцидент в Ерфурт зовът за засилена социално-педагогическа помощ в училищата е все по-силен. В рамките на актуалната дискусия за въвеждане на целодневно училище към „училищна дейност” бяха добавени допълнителни задачи като напр. обяд, извънучилищна занималня, организиране на свободното време и т.н. Занималнята предлага на децата и младежите възможност да си пишат домашните в спокойна атмосфера.

В училища, в които съществува училищна социална дейност, по правило има голям брой деца и младежи, които живеят в тежка среда. За да се балансират проблемите на тези деца се предлага допълнителна помощ в училищното и професионалното обучение.

Надявам се в близко бъдеще в българските училища да можем да говорим за интегрирана в училищния живот социално-педагогическа дейност. Не бива да забравяме, че не само добрите оценки са важни за успех в живота, а възпитанието на личности. За това в училищата трябва да бъде внедрена и училищна социално-педагогическа дейност с нов професионален облик и допълнителни ресурси.

Сегрегираните райони не могат да изчезнат просто с магическа пръчка, ако само отлагаме решаването на проблемите. Подготвянето на процеса на десегрегация може да започнем още от днес. Проектът Степ Ин доказва, че интеграцията в Европа е възможна.

Как бихте отговорили на следния въпрос?

Джо живее в общността, но се нуждае от подкрепа за да живее независимо.

Как бихте я подкрепили най-добре

А) да правите колкото се може повече неща вместо нея

Б) да говорите вместо нея при всеки възможен случай

В) да и помагате да разбере изборите, които стоят пред нея и които ще определят бъдещето и, дори и ако не сте съгласен с тях.

Г) да се ангажирате, че всички, които контактуват с нея, слушат, какво казва.

Този въпрос е част от третия проект, който искам да Ви представя: „Европейски Сертификат за социални услуги”. За по-кратко ще използвам английското съкращение ЕСС. На английски е „European Care Certificate ЕСС”. Този проект е предмет на дейност на НПО от различни страни – членки на ЕС, на пример Англия, Германия, Австрия, Румъния, България.

В много европейски страни има голямо търсене на служители, които да предоставят грижи за други хора – в собствения им дом или в специализираните институции. Например често в социални заведения и в семейства от западна Европа можем да срещнем граждани от източно-европейски държави, които поради по-ниския доход в собствената си страна търсят работа в икономически по-развитите страни. Често тези работници не притежават сертификати с ясна за чуждия работодател легитимност. Цел на ЕСС е, да доказва и унифицира основната степен на знания на даден служител в дадена социална сфера. Нашата обща цел заедно с Управителния Съвет на ЕСС е признаването на горе-описания сертификат във всички страни членки на ЕС.

Като български партньор предлагаме изграждането на мрежа от организации, предлагащи провеждане на обучение с последващ тест за получаване на сертификат ЕСС. В момента института за социални услуги в общността в София проверява заедно с нас, дали наричания за социален асистент съвпада с изискванията вписани в ЕСС. Ако съм предизвикала интереса Ви, ще се радвам да Ви предоставя допълнителни материали по темата.

Варна, 10.05.2009г.